

Tlač a informácie

Súdny dvor Európskej únie
TLAČOVÉ KOMUNIKÉ č. 80/16
V Luxemburgu 19. júla 2016

Rozsudok vo veci C-526/14
Tadej Kotnik a i./Državni zbor Republike Slovenije

Oznámenie Komisie o bankovníctve je platné

Rozdelenie bremena nákladov medzi akcionárov a podriadených veriteľov, ktorým Komisia podmieňuje schválenie štátnej pomoci v prospech stratovej banky, nie je v rozpore s právom Únie

V nadväznosti na celosvetovú finančnú krízu, ktorá prepukla v priebehu roka 2007, Banka Slovenije (Národná banka Slovinska) v septembri 2013 konštatovala, že päť slovinských bánk¹ vykazuje nedostatok vlastného kapitálu. Vzhľadom na rozsah tohto nedostatku nemali tieto banky dostatok zdrojov na uspokojenie vlastných veriteľov a pokrytie hodnoty vkladov. Dňa 17. decembra 2013 Národná banka Slovinska prijala rozhodnutie, ktorým schválila mimoriadne opatrenia na rekapitalizáciu, záchranu a likvidáciu týchto bánk.

Dňa 18. decembra 2013 Komisia schválila štátnu pomoc určenú piatim dotknutým bankám, ktorú slovinské orgány predtým oznámili. Medzi dotknuté opatrenia, ktoré sa prijali na základe zákona o bankovníctve, patrila likvidácia vlastného imania akcionárov a podriadených cenných papierov. Podriadené cenné papiere sú finančné nástroje, ktoré majú povahu dlhových nástrojov aj majetkových cenných papierov. V prípade úpadku alebo likvidácie emitenta sú držiteľia podriadených cenných papierov uspokojovaní po držiteľoch bežných dlhopisov, ale skôr než akcionári. Tieto finančné nástroje kompenzujú finančné riziko, ktoré znášajú ich držiteľia, svojou vyššou výnosnosťou.

Vzhľadom na to, že na Ustavno sodišče (Ústavný súd, Slovinsko) boli viackrát podané návrhy na preskúmanie ústavnosti zákona o bankovníctve, tento súd sa pýta Súdneho dvora na platnosť a výklad niektorých ustanovení oznámenia Komisie o bankovníctve². Toto oznámenie sa prijalo s cieľom poskytnúť usmernenia o kritériách pre zlučiteľnosť štátnej pomoci s vnútorným trhom poskytovanej finančnému sektoru počas finančnej krízy.

Vo svojom dnešnom rozsudku Súdny dvor uvádza, že pokiaľ ide o záväznú povahu oznámenia voči členským štátom, Komisia v rámci výkonu svojej voľnej úvahy môže prijímať usmernenia a stanoviť tak kritériá, na základe ktorých bude posudzovať zlučiteľnosť štátnej pomoci, ktorú členské štáty plánujú poskytnúť, s vnútorným trhom. Prijatím takýchto pravidiel správania, a tým, že ich zverejnením oznámila, že ich uplatní na prípady nimi dotknuté, sa Komisia sama obmedzuje vo výkone voľnej úvahy v tom zmysle, že ak jej členský štát oznámi, že plánuje poskytnúť štátnu pomoc podľa týchto pravidiel, Komisia ju v zásade musí schváliť. Prijatie takého oznámenia, akým je oznámenie o bankovníctve, nezbavuje Komisiu jej povinnosti preskúmať konkrétne výnimočné okolnosti, na ktoré poukazuje členský štát. Členské štáty si naopak zachovávajú možnosť oznamovať Komisii plány štátnej pomoci, ktoré nespĺňajú kritériá stanovené v tomto oznámení a Komisia za mimoriadnych okolností môže tieto plány schváliť. Z toho vyplýva, že prostredníctvom oznámenia o bankovníctve nemožno členským štátom uložiť samostatné povinnosti, a teda nie je pre členské štáty záväzné.

V súvislosti s tým, že schválenie štátnej pomoci Komisiou je podmienené rozdelením bremena medzi akcionármi a podriadenými veriteľmi, Súdny dvor poukazuje na to, že oznámenie sa prijalo

¹ Nova Ljubljanska banka, Nova Kreditna Banka Maribor, Abanka Vipra, Probanka a Factor banka.

² Oznámenie Komisie o uplatňovaní pravidiel štátnej pomoci na podporné opatrenia v prospech bánk v súvislosti s finančnou krízou od 1. augusta 2013 („Oznámenie o bankovníctve“) (Ú. v. EÚ C 216, 2013, s. 1).

na základe ustanovenia ZFEÚ, podľa ktorého Komisia môže považovať za zlučiteľnú s vnútorným trhom takú štátnu pomoc, ktorá je určená na nápravu vážnej poruchy hospodárstva niektorého členského štátu.³ Cieľom opatrení na rozdelenie bremena je totiž zaistiť, aby sa ešte pred poskytnutím akejkoľvek štátnej pomoci banky, ktoré majú nedostatok kapitálu, usilovali vyriešiť tento problém so svojimi investormi, a to predovšetkým prostredníctvom navýšenia vlastného imania a príspevkov podriadených veriteľov, pretože takéto opatrenia môžu znížiť objem poskytnutej štátnej pomoci. Opačné riešenie by mohlo vyvolať narušenie hospodárskej súťaže, pokiaľ by banky, ktorých akcionári a podriadení veritelia by neprispeli k zníženiu nedostatku vlastného kapitálu, získali vyššiu štátnu pomoc, než aká by stačila na vyriešenie problému zostávajúceho nedostatočného kapitálu. Okrem toho prijatím tohto oznámenia Komisia nezasiahla do právomocí patriacich Rade Európskej únie.

Podľa Súdneho dvora skutočnosť, že podriadení veritelia neboli v prvých fázach medzinárodnej finančnej krízy vyzvaní k tomu, aby sa podieľali na záchrane úverových inštitúcií, im neumožňuje dovolávať sa zásady ochrany legitímnej dôvery. Takúto skutočnosť totiž nemožno považovať za presné, nepodmienečné a zhodné ubezpečenia, ktoré by v akcionároch a podriadených veriteľoch mohlo vyvolať legitímne očakávania, že v budúcnosti sa na nich opatrenia na rozdelenie bremena nebudú vzťahovať. Vzhľadom na to, že akcionári zodpovedajú za dlhy banky do výšky jej vlastného imania, skutočnosť, že oznámenie vyžaduje, aby sa s cieľom vyriešiť problém nedostatku kapitálu banky tieto akcionári podieľali pred poskytnutím štátnej pomoci na absorpcii vlastných strát banky, v rovnakom rozsahu, ako v prípade, že by sa takáto pomoc neposkytla, nemožno považovať za zásah do ich vlastníckeho práva.

Súdny dvor tiež uvádza, že smernica Únie⁴ v zásade stanovuje, že každé zvýšenie a zníženie kapitálu akciovej spoločnosti musí podliehať rozhodnutiu valného zhromaždenia spoločnosti. Zastáva však názor, že oznámenie v časti, v ktorej stanovuje, že niektoré zmeny týkajúce sa vlastného imania si nevyžadujú rozhodnutie valného zhromaždenia alebo jeho schválenie, nie je nezlučiteľné s touto smernicou. Členské štáty totiž môžu v určitej konkrétnej situácii považovať za potrebné prijatie takých opatrení na rozdelenie bremena bez súhlasu valného zhromaždenia spoločnosti, a táto skutočnosť tak nemôže mať za následok spochybnenie platnosti oznámenia. Tieto opatrenia možno prijať len v súvislosti s vážnou poruchou hospodárstva členského štátu a len s cieľom predísť systémovému riziku a zabezpečiť stabilitu finančného systému.

Pokiaľ ide o opatrenia konverzie alebo odpísania podriadených cenných papierov, Súdny dvor uvádza, že členský štát nemusí bankám v ťažkostiach pred poskytnutím štátnej pomoci uložiť povinnosť konvertovať podriadené cenné papiere na základné imanie alebo ich odpísať, ani povinnosť tieto cenné papiere využiť na absorpciu vlastných strát. V takom prípade však zamýšľanú štátnu pomoc nebude možné považovať za obmedzenú na nevyhnutné minimum. Členský štát aj banky, ktoré by mali byť príjemcami takej pomoci, tak riskujú, že Komisia voči nim prijme rozhodnutie, ktorým vyhlási túto pomoc za nezlučiteľnú s vnútorným trhom. Súdny dvor však dodáva, že opatrenia konverzie alebo odpísania podriadených cenných papierov nesmú ísť nad rámec toho, čo je nevyhnutné na nápravu problému nedostatku kapitálu dotknutej banky.

Súdny dvor napokon rozhodol, že opatrenia na rozdelenie bremena patria medzi „reorganizačné opatrenia“⁵ v zmysle smernice o reorganizácii a likvidácii úverových inštitúcií⁶. Vzhľadom na to, že predmetom týchto opatrení na rozdelenie bremena je obnovenie finančnej pozície úverových inštitúcií a náprava problému spočívajúceho v ich nedostatočnom kapitále, majú totiž za cieľ uchovať alebo obnoviť finančnú situáciu úverovej inštitúcie.

³ Článok 107 ods. 3 písm. b) ZFEÚ.

⁴ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2012/30/EÚ z 25. októbra 2012 o koordinácii ochranných opatrení, ktoré členské štáty vyžadujú od obchodných spoločností na ochranu záujmov spoločníkov a tretích osôb v zmysle druhého odseku článku 54 Zmluvy o fungovaní Európskej únie, pokiaľ ide o zakladanie akciových spoločností a udržiavanie a zmenu ich základného imania, s cieľom dosiahnuť rovnocennosť týchto opatrení (Ú. v. EÚ L 315, 2012, s. 74).

⁵ „Opatrenia, ktoré sú určené na zachovanie alebo obnovenie finančnej situácie úverovej inštitúcie, alebo ktoré by mohli mať vplyv na predtým existujúce práva tretích osôb vrátane opatrení spojených s možnosťou zastavenia platieb, zastavenia donucovacích opatrení alebo zníženia pohľadávok“.

⁶ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2001/24/ES zo 4. apríla 2001 o reorganizácii a likvidácii úverových inštitúcií (Ú. v. ES L 125, 2001, s. 15).

UPOZORNENIE: Návrh na začatie prejudiciálneho konania umožňuje súdom členských štátov v rámci sporu, ktorý rozhodujú, položiť Súdnu dvor otázku o výklade práva Únie alebo o platnosti aktu práva Únie. Súdny dvor nerozhoduje vnútroštátny spor. Vnútroštátnemu súdu prináleží, aby rozhodol právnu vec v súlade s rozhodnutím Súdneho dvora. Týmto rozhodnutím sú rovnako viazané ostatné vnútroštátne súdne orgány, na ktoré bol podaný návrh s podobným problémom.

Neoficiálny dokument pre potreby médií, ktorý nezaväzuje Súdny dvor.

[Úplné znenie](#) rozsudku sa uverejňuje na internetovej stránke CURIA v deň vyhlásenia rozsudku.

Kontaktná osoba pre tlač: Balázs Lehóczki ☎ (+352) 4303 5499

Obrazový záznam z vyhlásenia rozsudku je k dispozícii na „[Europe by Satellite](#)“ ☎ (+32) 2 2964106